

LEDA SAU SUPERFICIALITATEA FETEI „CU JOBEN”

Alina Maria NECHITA

Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca,
Facultatea de Litere, Baia Mare

Leda or the superficiality of the girl "with a top hat"

Abstract: The present paper shows the way the female literary character transforms under the unyielding eye of the blackmailer narrator. In the interwar period, Lydia Manolovich, a muse of bourgeois society, becomes a grotesque caricature of a novel meant to create various speculations but also to bring to the readers attention scabrous details from the backstage of a apparent perfect world.

Keywords: *Bourgeoisie society, blackmail, feminine character, contempt.*

În anul 1941, la Editura Cultura Românească din București, apare romanul lui Zaharia Stancu, intitulat *Oameni cu joben*. Cronica de familie, a cărei intenție clară este de a critica moravurile societății vremii, stârnește controversele pe care le și preconiza. Scris din pure considerente de șantaj, romanul atacă virulent burghezia (și mai cu seamă o celulă aparte a acesteia: clanul Manolovici), subliniind lipsa de scrupule ce se ascunde în spatele măștilor opulente. Caracterizați de patima banilor, pe de o parte, și de instinctele sexuale primare, pe de alta, bogații perioadei interbelice ni se dezvăluie într-un joc grotesc al contrastelor dintre aparență și esență. Încă din titlu se prefigurează ironia acidă a scriitorului, jobenul fiind „variante degradată a coroanei”¹, un simbol al bunăstării, al puterii și al aroganței aferente poziției sociale privilegiate. Purtătorii de joben se pretind rafinați și de neînțeleș în sofisticarea lor, însă nu fac decât să contribuie la întărirea rândurilor parveniților, ale avarilor și ale ariviștilor societății. Statutul înalt este asumat doar parțial, la nivel exterior, în ceea ce privește prestața ostentativ afișată, nu însă și la nivel comportamental.

Întreaga familie Manolescu este creionată ca o imensă problemă morală a societății. Toți membrii, începând de la capul familiei, manifestă serioase neajunsuri de ordin comportamental. Obișnuite cu un tumult generator de desfrâuri, personalitățile burgheze sunt implicate într-o serie de relații extraconjugale, de exteriorizări pătimașe cu iz adulterin, menite să alunge plictiseala. Lipsa de consistență și superficialitatea sunt întărite de

¹ Glodeanu 2017:354.

evenimente încărcate de viciile unui libertinism exagerat. Profunzimea afectivă este fluidizată până la dispariția totală, în timp ce instinctualitatea domnește cu o nonșalantă desăvârșire. În ciuda aerului sofisticat, culisele bogaților vremii scot la iveală un primitivism atroce, un mediu în care perpetuarea speciei și satisfacerea plăcerilor carnale reprezintă singurele preocupări cu adevărat intense: „La noi, femeile, ca și bărbații de altfel, înșeală din plictiseală și după ce o fac nu-și pun nici o problemă de conștiință, nu-și simt inima grea de nici o remușcare”².

Din lumea stridentă a nobilimii interesate doar de lux și de opulență, cu vădite înclinații către explorarea sexualității, în care sinceritatea sentimentelor pare să nu se regăsească sub nicio formă, se ridică Leda, o femeie „brună cu ochi mari, rotunzi, orientali, o adevărată frumusețe exotică, isteată și lingușitoare”³. Ca o demnă reprezentantă a lumii din care face parte, tânăra se arată pasionată de obiectele vestimentare scumpe și de bijuterii. Prețiozitatea Ledei, ca atribut esențial al snobismului și al superficialității, se suprapune peste imaginea Daniei, eroină deopotrivă caracterizată de apetitul necontrolat pentru latura materială a existenței, cu scopul de a întregi imaginea femeii boeme și pasionale, înzestrate cu forța unei veritabile vijelii. Născută într-o familie fără scrupule, în care mama adulterină își juca pe degete soțul credul și în care unchiul cel mai apropiat, fratele tatălui, o privea lacom încă de la o vârstă fragedă, personalitatea Ledei se prefigurează cu mare potențial de viciere. Tinerei îi făcea o deosebită plăcere să mintă, considerând o extremă provocare în a-i influența pe toți cei din jur prin tănuirea sau deformarea adevărului. Atitudinea impertinentă este susținută și de părinți, de cei care, fără să ezite în a-și exprima sentimentele, îi arătat mereu mai multă afecțiune și încredere decât surorii mai mici, Judith. Copil dorit, Leda, întâia născută a soților Manolescu, învață de mică să speculeze slăbiciunile celor din jur și să le transforme în avantaje de ordin personal, având, pe lângă personalitatea languroasă, atuul unei frumuseți ieșite din tiparele robuste ale femeilor din clanul Gașparilor.

Leda crește lipsită de orice grijă materială, fiindu-i asigurată satisfacerea până și a celui din urmă moft, însă privată de atenția și afecțiunea unor părinți prea mult preocupați de propriile conjuncturi sociale. În umbra afacerilor și a consiliilor de administrație, a relațiilor adulterine și a evenimentelor mondene, copiii familiei Manolescu se formează în afara oricărui șablon, liber, neîngrădit, animalic chiar. Se ceartă și se manifestă violent, mușcându-se între ei cu bestialitate în lipsa totală a supravegherii vreunui adult. Singurul moment în care tatăl se gândește la fiicele sale este cel când încearcă să închege o serie de planuri ce vizează căsătorii cât mai

² Stancu 1941: 97.

³ *Ibidem*: 93.

profitabile. Lumea burgheză se reduce așadar la obsesia posesiunilor materiale, secondate de pasiuni nestăvilite și reprobabile, iar rezultatul este redat fidel de personalitatea vlăstarilor familiei: „Leda era prefăcută, mincinoasă, vulgară, dar se silea continuu față de străini și față de cei ai casei și izbutea să pară așa cum nu era: naturală, pură, distinsă”⁴. Primele tentative de socializare o aveau pe întâia născută a familiei în prim-plan. Tânăra nu acceptă să nu i se acorde atenția natural cuvenită, ba chiar concurează cu sora sa la capitolul notorietate. Din exemplele oferite de părinți și de anturajele acestora, Leda deprinde o malițiozitate aparte și o infatuare pe care și-o asumă ca pe un dat firesc. Afișează un aer în permanență revoltat, o atitudine mereu dezaprobatore și o răutate născută din nestrămutata convingere a unei superiorități înnăscute.

Din comportamentul nonșalant al mamei, Leda înțelege că datorita unei femei este aceea de a afișa în permanență un aer ostentativ și de a juca bărbații pe degete doar din pură plăcere și curiozitate. Aceste convingeri sunt dublate de caracterul competitiv și de dorința de a a-și umili în permanență sora. Prima victimă, Iacobi, un tânăr doctorand angajat să o mediteze, nu este privit ca o ființă umană, ca un individ inteligent de la care s-ar putea alege cu beneficii culturale, ci ca o jucărie menită să asigure satisfacerea unui moft de moment: „Mie îmi place și vreau să mă amuz puțin cu el. E meditatorul meu, profesorul meu, flirtul meu”⁵. Procesul de ispitire era îndelung analizat împreună cu Judith și perfecționarea lui era pusă la cale până în cele mai mici detalii. Astfel, teoria tatălui Jean Manolescu, conform căreia doar bărbaților li se permit anumite libertăți, în timp ce femeile sunt condamnate la fidelitate și cumpătate, este respinsă cu vehemență și rămâne categoric neîmpărtășită de tânăra rebelă și stridentă. În ciuda atâtor comploturi și manifestări de un teatralism patetic, Leda nu se dovedește capabilă să iubească sau măcar să simpatizeze sincer pe nimeni. Singurul său scop era să își manifeste dominația față de fiecare persoană cu care intra în contact. Atențiile de care se lăsa copleșită și adorația care o înconjură erau elementele necesare, cele din care își alimenta în permanență nemăsuratul orgoliu. Ca în cazul actorilor, momentul căderii cortinei îi aduce un lung șir de nemulțumiri, accentuând golul unei existențe irosite în numele ostentației: „Dar era într-adevăr fericită? Poate că nu...”⁶.

Obișnuită cu diverse șiretlicuri curtenitoare, Leda este singura care descifrează atitudinea încărcată de o aroganță cu iz de vinovăție a mamei sale, prinsă în avalanșa de porniri senzuale pe care le manifesta la adresa junelui Iacobi, doctorandul cu atribuții de meditator. Acesta este întâiul moment de revoltă al tinerei, clipă de cumpănă în devenirea ei și în antrenarea unui comportament ulterior vădit ostentativ la adresa tuturor, nu

⁴ *Ibidem*: 115.

⁵ *Ibidem*: 137.

⁶ *Ibidem*: 140.

doar a lui Fani, devenită instantaneu o rivală de temut. Relația adulterină a mamei este percepută ca fiind o nemerită înfrângere și umilință, întrucât fructifica exact ceea ce ea își dorise cu ardoare: confirmarea statutului de femeie fatală, capabilă de redutabile cuceriri. Orgoliul îi este înfrânt, iar planurile încordate de răzbunare nu fac decât să alimenteze o stare de permanent conflict, care generează trăiri crâncene. Comportamentul Ledei nu se modifică odată cu maturizarea firească, ci rămâne constant în umbra aceleiași pasivități a familiei sale. Un joc al nepăsării dublat de unul al greșelilor neasumate este întreținut deopotrivă de tatăl iubitor și naiv, de mama cu obsesii legate de vârstă, cât și de fiica ipocrită și duplicitară. Fani Manolescu refuză, de la o vreme, să apară în fotografii alături de fetele sale adolescente, întrucât alăturarea o dezavantajează. În numele unei superficialități maladive și perpetuate genetic, femeia acceptă doar elementele care i se dovedesc flatante. Mai mult chiar, în timpul călătoriilor de vacanță prin Italia, le prezintă pe Leda și pe Judith ca fiind surorile sale mai mici, nu fiicele din căsătoria cu un bărbat burghez, al cărui unic rol era cel de finanțator al repetatelor serii de extravagante. În lipsa unor repere de moralitate, fetele Manolescu cresc după legile primare ale necuvântătoarelor: atacurile incisive reprezintă singurul mod clar și sigur de subzistență. Afecțiunea, politețea, compasiunea și altruismul nu se regăsesc în stilul caracteristic burghezilor, un stil al superficialității absolute și al extremei lipse de moralitate, iar empatia este surclasată decisiv de manipularea grosolană.

Cele două relații de notorietate în lumea literară ale Lydiei Manolovici sunt surprinse într-o evidentă manieră ironică în lucrarea lui Zaharia Stancu. Urmând cronologia realității, romancierul îl introduce întâi ca personaj pe Anton Hâlmău. În spatele numelui a cărui sonoritate trimite cu gândul la Anton Holban, se regăsește, de fapt, Octav Șuluțiu. Tânărul „înalt și subțire, cu obrazul palid, care scria versuri” și care avea mereu pantofii extrem de curați captează, o vreme, interesul surorilor Manolescu, reușind chiar să cultive gelozia neexperimentatei Judith. Vizibil îndrăgostit de Leda, timidul pretendent se dovedește extrem de stângaci în manifestări, însă perseverent în cauza urmărită. Slăbiciunile îi sunt pe dată reperate de tânăra sofisticată, care vede în ciudatul individ ce pare a călca pe nori o imensă oportunitate profesională. Leda se visa scriitoare, iar relațiile lui Hâlmău reprezentau o adevărată rampă de lansare. Pentru a se transpune în ipostaza boemă a unei veritabile mânuitoare a condeiului, preferata soților Manolescu își exersează talentul în lungi scrisori adresate umilului său admirator, care îi răspundea de fiecare dată pe măsura așteptărilor. Iremediabil îndrăgostit, tânărul scriitor Hâlmău îi deconspiră subiectul viitorului său roman, operă ce o avea pe ea, muza de netăgăduit, în prim-plan. Crezul artistic al prietenului său romancier o convinge fără să îl înțeleagă pe deplin. Zaharia Stancu se oprește din fluxul narativ al cronicii și

fixează o serie de elemente din concepția artistică șuluțiană, tocmai pentru a facilita accesul la personalitatea din spatele pseudonimului romanesc. Hâlmă este prezentat ca un lider al generației sale, care vrea să se despartă definitiv de literatura veche, perimată și stearpă, în favoarea unui suflu nou, epurat de grandooarea vetustă a valorilor de ordin stilistic. Leda împărtășește ideile expuse în cadrul unei scrisori, doar din perspectiva sonorității în spatele căreia considera că nu se pot ascunde decât idei mărețe. Hâlmă notează: „Este momentul s-o rupem odată cu trecutul, cu frazele cizelate până la uscăciune; am scris până acum trei capitole din romanul meu; sunt necruțător cu societatea și violent în expresii”⁷. Pe Leda nu o preocupă principiile literare și consistența ideilor, ci, în superficialitatea caracteristică, e interesată doar de sonetul pe care Hâlmă i-l dedică, arătându-se nemulțumită de titlul prea general; *Leda* putea fi numele oricărei fete, însă adăugarea numelui de familie i-ar fi confirmat statutul de muză în fața întregii societăți.

Divorțul părinților o propulsează pe Leda în postura de stăpână a casei, atribuțiile organizatorice ale mamei fiind preluate cu o teatrală și simulată responsabilitate. Din noua poziție, tânăra împarte militarește ordine și afișează o mină permanent nemulțumită. Întâlnirile cu Hâlmă continuă, însă interesul fetei se temperează odată cu conștientizarea îndelungii perioade de așteptare pentru obținerea doritei notorietăți. Succesul scriitorului întârzie să apară, sau cel puțin nu cu ecoul sperat. Tânăra își refocalizează atenția, fără prea mare efort. Ca în cazul Daniei, nici pentru Leda trecerea de la un partener la altul nu reprezintă o problemă care să implice timp sau o încordare aparte. Detașarea se produce de la sine, natural, ca un act firesc pentru superficialitatea individului burghez. Atenția tinerei se îndreaptă către un nou centru de interes, un fervent susținător al lui Proust, om de litere, care tocmai scrisese „un mic roman de analiză în jurul căruia se făcuse oarecare zgomot”⁸. Traian Balea, pseudonim oferit lui Anton Holban, își exersează plin de speranță valențele de cuceritor, destăinuindu-i Ledei elemente intime din viața sa ternă, în care muzica și literatura reprezentau singurele pusee de extrovertire. Zaharia Stancu include o serie de indicii care au ingrata misiune de a clarifica identitatea fiecărui personaj înzestrat atât de abil cu câte un nume mai mult sau mai puțin evident. Modul de raportare la realitate depășește uneori ironia și devine o expunere abruptă a unor serii de intimități. Balea este eternul obsedat, lucidul chinuit în vâltoarea meditațiilor acerbe, care, urmărit de imaginea unei iubite moarte timpuriu, caută evadarea în muzică și scrieri pline de patimă. Leda pare atrasă de drama pretendentului și, uitând fără vreo dificultate de Hâlmă, îl propulsează pe mult mai inspiratul proustian în

⁷ *Ibidem*: 152.

⁸ *Ibidem*: 288.

sfera strâmtă a intereselor de ordin personal. Lipsa de consistență spirituală o determină la supoziții de o revoltătoare superficialitate: se întrebă dacă nu cumva, femeia moartă de care era obsedat Balea se sinucisese din cauza faptului că acesta se dovedise incapabil de a o săruta cu pasiune. Întreaga sa existență se rezuma la trăirile exterioare, exclusiv carnale, lipsite de profunzime, afecțiune sau închegare morală. Dar scriitorul, doar aparent naiv, pare să profite, în concepția lui Stancu, de potența financiară a familiei Manolescu și să își ticluiască o serie de planuri pentru a se bucura de necuvenite privilegii. Renunță chiar la prietenia cu Hâlmău, față de care se angrenează într-un încrâncenat conflict mediatic, cei doi jignindu-se în pamflete și în acuze literare tipărite în reviste și publicații de profil. Totuși, Traian Balea are nesperatul merit de a fi trezit în Leda femeia.

Pentru tânăra domnișoară Manolescu nimic nu se poate dovedi etern, apetitul exagerat pentru dinamism anulând adesea orice formalitate. Schimbările bruște de stare sunt acceptate ca aspecte ale normalității și susținute fervent de întreaga familie. Atitudinea sofisticată și comportamentul plin de ticuri al lui Traian Balea nu sunt pe gusturile rafinate ale clanului burghez, astfel încât toți se dovedesc extrem de încântați când bogatul englez Frank Brown începe să o curteze asiduu pe Leda. Statutul material al bărbatului le este argumentul suficient, diferența de vârstă sau faptul că Brown era căsătorit nu reprezintă obstacole suficiente de concludente. Leda pare o marionetă în mâinile unui destin ce începe a i se contura ferm și luminos, după propriile standarde. Nu emite pretenții în discuțiile legate de numirea viitorilor copii și se arată vrăjită iremediabil de viitorul său mire, în ciuda eforturilor disperate ale lui Balea de a o deturna de la planurile de căpătuire. Materialismul atent perpetuat de Fani dă roade, iar Leda învață să speculeze fiecare oportunitate. Ca într-un pact faustic, tânăra renunță la împlinirea afectivă în favoarea siguranței financiare, își vinde sufletul în schimbul unui trai lipsit de orice fel de griji. Singurul moment de umanitate al Ledei se leagă de destinul tragic al pictorului Sîrbu, un timid și febril pretendent. Ghicindu-i sentimentele în tremurul mâinii, domnișoara Manolescu se înduioșează și renunță pentru o vreme la superioritatea caracteristică, cuprinzându-i obrazii îmbujorați între palme și adresându-i vorbe calde și împăciuitoare. Imaginea plină de compasiune contrastează cu firea boemă și indiferentă pe care și-a antrenat-o prin copierea fidelă a modelelor familiale. Devastat sufletește, tânărul moare undeva într-un sat uitat de lume, în spațiul natal, departe de influența nocivă a burgheziei capitalei.

Căsătoria Ledei era văzută drept o „lovitură de geniu”, o idee salvatoare, menită să atenueze amploarea conjuncturilor care au generat-o. Întâiul moment intim dintre Leda și proaspătul ei soț se petrece într-o manieră ieftină și lipsită de tandrețea firească, într-un hotel ales ca alternativă pentru compartimentul trenului. Totuși, în urma consumării lui

rapide, tânăra constată că a descoperit adevărata dragoste, într-o manieră mai intensă decât tot ceea ce trăise până atunci alături de Balea. Neconsolat și depresiv, intrigantul scriitor nu reușește să treacă peste cumplita despărțire, folosindu-o de Judith pe post de confident. Întruchiparea lui Mady din *Jocurile Daniei*, fiica mijlocie a familiei Manolescu îi rămâne alături într-o prietenie bazată nu atât pe respect și admirație, cât pe curiozitate și compasiune. Stancu redă relația Ledei cu Traian Balea exact în maniera în care Holban percepe legătura dintre Sandu și mofturoasa Dania: un joc amar, un joc al capriciilor premeditate și al efectelor neasumate: „era una din marile plăceri ale Ledei să știe că bărbații suferă pentru ea, și că în inima fiecăruia din cei ce o cunoșteau încolțea un gând de iubire și dorință pentru ea”⁹. Jocul fără reguli se ghidează doar pe astâmpărarea unui ego exacerbat și vizează un permanent șir de oportunități de defulare a vanității debordante, fără să țină cont de pagubele pricinuite. Hâlmă rămâne o victimă a capriciilor inumane, un suflet chinat cu nepăsare și abandonat între teancurile de manuscrise, pe marginile cărora continua să noteze cu stăruință și speranță numele Ledei.

Superficialitatea prin care tânăra se angrena în diverse legături amoroase depășește granițele unui simplu joc al capriciilor și devine o certă manifestare de cruzime, atâta timp cât exclude reacțiile firești și autentice de umanitate. Jocul Daniei este dus la un cu totul alt nivel, trece de granița moftului, ba chiar și de cea a frivolității, ajungând un nonsens din punctul de vedere al afectivității. Dania e copila capricioasă, tânăra superficială care rănește mai mult din inconștientă, în timp ce Leda e femeia diabolică, care își premeditează cu nerușinare actele. Primește vestea morții lui Balea cu zâmbetul pe buze și fără nicio undă de regret. Mai mult se dovedește afectată de căsătoria lui Anton Hâlmă, întrucât acesta îi jurase dragoste eternă. Reacțiile Ledei nu se detașează prea mult de realitate, dovadă fiind, în acest context, tocmai însemnările diaristice ale lui Octav Șuluțiu: „Te iubesc numai pe tine și te voi iubi totdeauna. O simt aceasta, așa cum îmi simt viața și moartea împletite. Te iubesc, Lydia!”¹⁰ Nu ține cont de noul ei statut civil și consideră în continuare că bărbații nu sunt mai mult decât simple marionete menite să îi satisfacă toate mofturile. Deformarea sufletească a Ledei cauzată de o acută lipsă a scrupulelor se evidențiază ferm chiar și în conturul tern și viciat al societății vremii. La modul declarativ, consideră căsnicia o împlinire totală în destinul unei femei, un act care odată asumat are forța de a monopoliza sentimentele și interesele unei persoane. Trăirea exclusivă în numele căsătoriei vine ca o reacție contradictorie și ironică la felul său natural de a fi și la principiile după care își ordona existența. În numele devotamentului total prin care certifică

⁹ *Ibidem*: 325.

¹⁰ Șuluțiu 1975: 325.

uniunea cu Frank Brown, Leda, devenită întruchiparea supunerii absolute, îi dăruiește soțului său copilul mult dorit, „un băiat bineînțeles, după dorința lui Frank, și tot după dorința lui, care era și a bătrânului, îl botezaseră Harold; era un băiat dolofan și frumos și după ochi părea că seamănă cu Leda”¹¹.

Leda nu mai are nimic din finețea și senzualitatea Daniei. Leda nu se joacă și nu are grația acaparantă a tinerei care își dezvăluie sieși tainele sexualității. Eroina lui Stancu e dură și dizgrațioasă, vehementă și necruțătoare. Amplificarea trăsăturilor negative pare să depășească limitele scopului prim, șantajul, și să certifice un contur al inumanității și al perversității programate. Membra unei lumi romanești în care „foșgăiala sexuală ține loc de intrigă”¹², domnișoara Manolescu se transpune într-un veritabil caracter dominator, cu dublu efect asupra indivizilor de sex masculin: ademenitor și inhibant deopotrivă. Zâmbetul ei seduce, însă dezinvoltura dusă la extrem săgetează energii paralizante. Predispusă viciului, Leda nu întrupează nimic din ingenuitatea și frumusețea diafană a eroinelor lui Holban și Șuluțiu. De altfel, întreg romanul de dorește o exagerare, o prezentare grotescă a societății burgheze bucureștene, sau, mai exact, printr-o schimbare a topicii, o prezentare a grotesții societăți urbane interbelice. Oamenii cu joben sunt niște caricaturi, entități lipsite de substanță, intelectuali de fațadă, preocupați strict de satisfacerea nevoilor individuale. Falși și orgolioși, aceștia devin adesea victimele propriilor uneltiri. Nu pun preț pe elemente de ordin afectiv, pe acțiuni dezinteresate, ci doar pe aspectele care se pot valorifica într-un mod cât mai profitabil. Dintr-o lume a eșecurilor de ordin spiritual se întrupează și Leda, astfel încât nu se poate dezice de metehnele deprinse cu atâta acribie încă din primii ani de viață. Dorința de dominație naște suflete goale și caractere amputate, incapabile de apropiere și de vreo formă cât de mică de atașament. Atât Leda cât și sora sa, Judith, învață de timpuriu să judece oamenii după statutul material și după un potențial imaginar, oglindit în aspectul exterior. Infirmitatea lor sufletească poate fi astfel justificată, întrucât însăși societatea căreia i se subordonează este vinovată pentru generarea unor principii improprii și inexacte. Indivizii dedicați studiului, creației, artiștii pierduți printre teancurile de manuscrise și lipsiți de consistențe financiare erau respinși și marginalizați, ba chiar ridiculizați și tratați într-o manieră crudă și umilitoare, bazată pe disprețul total.

Marele merit al romanului lui Zaharia Stancu, scriere aflată departe de statutul de capodoperă literară, (pe care nici nu și-l propune sau arogă vreun moment) este acela de a fi capabil să zugrăvească fără menajamente o lume a infamiei și a erotismului exacerbat, ascunsă cu abilitate în spatele

¹¹ *Ibidem*: 328.

¹² Manolescu 2008: 948.

unor straie scumpe, de sărbătoare. Mai mult, opera servește ca document (acceptând proporția considerabilă de ficțiune) în ceea ce privește relația triumfiului amoros interbelic Octav Șuluțiu – Lydia Manolovici – Anton Holban. Mai mult de atât, în rândurile romanului se creionează, cu ironia caracteristică unei scrieri zeflemitoare de șantaj, atmosfera sumbră din sufletele celor doi scriitori seduși și abandonați fără milă de capricioasa domnișoară burgheză cu pretenții de tânără cizelată. Revolta neputincioasă, dușmănia născută din rivalitate, euforia vremelnică urmată de iremediabila decepție, toate sunt surprinse în *Oameni cu joben*, cu scopul de a atenta cât mai puțin la realitate și la autenticitate.

Bibliografie

Craia, Sultana, *Trei romane pentru o singură iubire*, în „Almanah Luceafărul”, 1982.

Glodeanu 2017= Gheorghe Glodeanu, *Scriitori, cărți, muze. Ipostaze ale discursului amoros în literatura română*, Iași, Editura Tipo Moldova, 2017, p. 354.

Manolescu 2008=Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Pitești, Editura Paralela 45, 2008, p.948.

Stancu 1941= Zaharia Stancu, *Oameni cu joben*, București, Editura Cultura românească S.A.R., 1941, p. 97.

Șuluțiu 1975= Octav Șuluțiu, *Jurnal*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1975.

Adresă mail: alinamarianechita@gmail.com